

Asia Teoskynnys

Hakija A Oy

Annettu 9.12.1992

Tiivistelmä *Lause "Villi tyttö etsii iloista ja menevää miestä ... kiinnostaako...?" ei saanut suojaa tekijänoikeuslain 1 §:n tarkoittamana kirjallisena teoksena. Myöskään lauseen asettelu (layout) ei saanut suojaa lain 1 §:n tarkoittamana taiteellisena teoksena.*

SELOSTUS ASIASTA

A Oy on 6.7.1992 päivätyllä kirjelmällään pyytänyt tekijänoikeusneuvostolta lausuntoa lauseen "Villi tyttö etsii iloista ja menevää miestä ... kiinnostaako ...?" tekijänoikeudellisesta suojasta. Asiasta on vireillä riita tekijänoikeuden loukkauksena Tampereen raastuvanoikeudessa. Kantajana asiassa on B Oy ja vastaajana hakija.

Lausetta on painettu paitoihin, joita hakija on tarjonnut myytäväksi lehti-ilmoituksella.

Hakija katsoo, ettei vapaiden suomenkielisten sanojen asetteleminen peräkkäin johonkin järjestykseen tee näiden sanojen muodostamaa lausetta tekijänoikeudellisen suojan alaiseksi. Hakijan mukaan lause ei osoita selaista omaperäisyyttä, että se voisi saada tekijänoikeussuojaa.

B Oy:n vastine

Tekijänoikeusneuvosto on varannut B Oy:lle tilaisuuden vastineen antamiseen.

B katsoo, että kyseinen lause on teos. B pitää lausetta runoon verrattavana kirjallisena teoksena. Toisaalta lauseen sommittelun johdosta sitä on pidettävä taiteellisena teoksena.

B:n mukaan lauseen on luonut sen palveluksessa oleva C, joka on luovuttanut tekijänoikeuteen kuuluvat taloudelliset oikeutensa B:lle. Lause on painettu Nikikid-korttiin, joka on julkaistu Suomessa 7.4.1987. B:n tarkoituksena on ollut lauseen painattaminen paitoihin ja näiden paitojen markkinointi.

B katsoo, että sillä on yksinoikeus kyseiseen lauseeseen ja että hakija olisi tarvinnut B:n luvan lauseen painamiseen paitoihin sekä paitojen markkinointiin ja myyntiin.

TEKIJÄNOIKEUSNEUVOSTON LAUSUNTO

Tekijänoikeusneuvosto on käsitellyt lausuntopyynnön ja esittää lausuntonaan seuraavan.

Tekijänoikeuslain (404/61) 1 §:n mukaan sillä, joka on luonut kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on tekijänoikeus teokseen. Laissa on esimerkkituettelo suojattavista teostyypeistä, mutta se ei ole tyhjentävä, vaan suojaavat voivat saada myös muulla tavoin ilmenevät teokset. Tekijänoikeus syntyy aina teoksen luojalle eli fyysiselle henkilölle.

Tekijänoikeussuojan edellytyksenä on, että tuote ylittää niin sanottuun teostasoon, millä tarkoitetaan sitä, että tuotteen tulee olla muodoltaan itsenäinen ja omaperäinen. Teostasovaatimuksen katsotaan yleensä täyttyvän, jos kenenkään muun kuin tekijän ei voitaisi olettaa päätyvän samantyyppiseen lopputulokseen, jos ryhtyisi itsenäisesti vastaavaan työhön. Tekijänoikeussuojan edellytyksenä ei ole muita vaatimuksia, eikä tuotteen kirjallisella tai taiteellisella tasolla esimerkiksi ole merkitystä. Laissa ei ole annettu tarkkoja sääntöjä teostason arvioimiseksi. Ratkaisu tehdään harkinnan perusteella yksittäistapauksittain.

Tekijänoikeus on muodon suoja. Ideoita, aiheita, periaatteita tai tietoja ei sinänsä suojata, vaan muotoa jossa ne on ilmaistu. Suoja syntyy suoraan lain nojalla; rekisteröintiä tai muita toimenpiteitä ei edellytetä.

Laissa ei rajata mitään teostyyppiä suojan ulkopuolelle. Käytännössä teostasovaatimus vaihtelee teostyypeittäin. Yksittäisen lauseen ja sen asetelun (layout) tekijänoikeussuojaa arvioidaan yleisten periaatteiden mukaan.

Tekijänoikeusneuvosto toteaa, että lause "Villi tyttö etsii iloista ja menevää miestä ... kiinnostaako...?" on tavanomainen. Lause ei siten saa suojaa kirjallisena teoksena. Myös lauseen asettelu (layout) on tavanomainen eikä se saa suojaa taiteellisena teoksena. (jaosto)